

TEATAJA

Haaslava valla infoleht

Nr 12 (115) detsember 2003

Soovime kõigile rahulikku jõulupühi ja HEAD UUT AASTAT!

Vallavolikogu

Vallavalitsus

Vallavanema veerg

Hea vallarahvas!

Säravad, pilkupüüdvad jõulukaunistused ja imeõhukeseks kulunud lauakalender on kindlad märgid käesoleva aasta peatselt lõppemisest. Käes on adventiaeg, mil peaksime oma tegemistes aja maha võtma ning tegema tehtust kokkuvõtteid, pühendama suuremat tähelepanu oma lähedastele. Paraku kipuvad enamusel meist need aasta viimased päevad vaat et kõige kiiremad olema ja peab väga pingutama, et rahu saaks jõule vastu võtta ja pidulikult aastavahetust tähistada.

Siiski tavatseme me nüüd oma mõtetes sageli lõppeva aasta sündmuste juurde tagasi pöörduda ja anda aastale oma hinnang. On ju iga aasta millegi poolest teistest omanäolisem ja meelde jäävam. Iseloomustaksin lõppevat aastat üldisemalt võttes valikute tegemise aastana. Valisime neljaks järgneva aastaks Riigikogu liikmed ja määratlesime pikaks ajaks oma rolli ühtses Euroopas. Valla elus olulisemateks tegemisteks olid koolimajas tehtud ruumide remondid ning arvutiklassi sisustamine uute arvutitega, hädapäraste vallateelõikude remondid. Toimunud kultuuriüritustest kindlasti traditsioonilised Haaslava Meestelaulupäev, Jaanipäeva pidustused ja mitmed,

põhiliselt noortele ja noortele peredele suunatud üritused. Külaaktiivi eestvedamisel toimusid edukalt esimesed Kurepalu külapäevad. Aktiivselt sisustasid oma vaba aega ka pensionärid. Head meelt tunneme kõik hoogustuvast ehitustegevusest, kodude ja koduümbruste korrastamisest, haritud põldudest, puhtamast keskkonnast jne.

Uus aasta saab olema paljuski ootuste, aga ka lootuste aasta. Missugused on reaalsed elumuutused meie jaoks peale liitumist Euroliiduga? Millisteks kujunevad hinnad ja mis tasemele jäävad meie sissetulekud? Oskame ja suudame end kohandada uute nõuetega? Järgnevate aastate tegemistes peame aga olema suutelised ühinemisega kaasnevaid abitoetusi maksimaalselt ära kasutama. Valla enda eelarveliste vahenditega tehtavast saab aga täpsemalt rääkida peale eelarve vastuvõtmist.

Lõpetuseks tahaks tänada kõiki vallakodanikke ja – ametnikke, igauht, kes on andnud oma panuse valla elu edendamisse ning soovida kõigile rahulikku jõuluaga ja meeolukat aastavahetust! Uuel aastal palju õnne, tugevat tervist ja edukaid kordaminekuid!

Jüri Raudseping
vallavanem

Kes peab valima Eesti presidendi?

Viimasel ajal korraldatud kohtumistel rahvaga on mitmel korral olnud kõneaineks põhiseaduse muudatuse eelnõu presidendi otsevalimisteks rahva poolt. Kui olen inimeste arvamust selle kohta küsinud, siis vaadatakse mulle isegi veidi arusaamatu pilguga otsa, et miks ma seda üldse küsin. See on ju elementaarne, et rahvas peab valima presidendi.

Kuid terve rida asjapulki on kritiseerinud 85% kodanike tahet, et Eesti rahvas peab oma presidendi otse valima. Argumendina kasutatakse, et presidendil pole nagunii mingisugust võimu. Tahaksin siinkohal rääkida mõningatest asjadest, mis näitavad, kui suur võim Eesti presidendil tegelikult on.

Vaieldamatult on president eesti kodanik number üks, kõrgeim valitav riigitegelane Eestis, kel läbi viimase tosina aasta on olnud kõigutamatu autoriteet. President on alati teretunud igasse Eesti nurka, igale Eesti kodanikule jääb kohtumine presidendiga kindlasti eluks ajaks meelde. On suur tunnustus saada presidendilt käepigistus, rääkimata aurahast.

President on tasakaalustajaks rahva ja võimu vahel. President ei lasku populaarse päevapoliitika küüsi vaid oskab näha meie ühiskonna arengusuundi palju pikemas perspektiivis. Ei saa ka kindlasti unustada, et president on isik, kes kuulutab välja seadused ja kui seda ei saa lugeda võimuks, olen ma küll millestki täiesti valesti aru saanud. Kindlasti tänu nendele asjadele usaldabki meie rahvas oma presidendi ja on tema üle uhke. Ja et uhkustunnet presidendi üle veel kinnistada, peab võimalikult suur osa rahvast tunnetama, et nad on oma presidendi ise valinud.

Menetluses oleva põhiseaduse muutmise eelnõu kohaselt valitakse üks vähemalt 40aastane sünnijärgne Eesti kodanik üheks ja ainukeseks perioodiks - kuueks aastaks, et oma viimastel ametiaja aastatel ei tegutseks president vaid oma kampaaniaga tagasivalimiseks, vaid ikka kogu rahva huvides. Praegu on presidendivalimiste korraldamisel kaalul kaks varianti. Esimene on kahevooruline hääletamine: juhul kui üks kandidaat ei saa vähemalt pooli hääli, toimub kahe edukama vahel teine voor. Alternatiiviks sellele on odavam ja lihtsam ühekordne hääletamine, kus hääletajad reastavad kandidaadid eelistuse järjekorras.

Presidendi otsevalimine on ainult üks neist seadusemuudatustest, mille oleme koostanud eesmärgiga tuua võim rahvale lähemale. Kahjuks küll oleme sunnitud tõdema, et võim on rahvast võõrandunud ja meie põhiseaduse alustala, "Eesti riigi kõrgeima võimu kandja on rahvas", tähendab paljude inimeste jaoks tänu poliitikute lehmakauplemissängudele ja hoolimatusele rahva arvamuse

suhtes vaid tühja sõnakõlksu. Konkreetsemalt rääkides on muutuste teel Riigikogu valimiste seadus, mille eesmärgiks on vältida naeruväärse häälekogusega Riigikokku saamist. Näiteks hetkel on Riigikogus inimesi vaevalt mõnesaja häälega, samas on välja jäänud üle tuhande hääle kogunud. Tahame keelustada ka ettevõtete poolt erakondadele tehtavad annetused, vältimaks olukorda, kus raha eest saab endale seadusi osta.

Tõenäoline on, et rahvahääletus põhiseaduse muudatuseks toimub koos europarlamenti valimistega, niisiis jääb meil aruteludeks aega umbes pool aastat. Palun teid see teema hoolikalt läbi mõelda, sest kodanikena, kel on kõrgeim võim, on meil kõigil ka vastutus Eesti riigi ees. Põhiseadus on meie riigi alustala ja selle muutmine on väga oluline samm.

Ene Ergma
Riigikogu esimees

**Tartumaa Põllumeeste Liit soovib kõigile maakonna põllumeestele
jõulurahu oma pere seltsis ja rõõmsat aastavahetust.**

**Ilusat ilma ning suuri saake aastal 2004 kui Eesti on
täieõiguslik EL liige –
põllumehe elu peab paremaks muutuma!**

**Juhatuse nimel,
Jaan Sõrra**

Õnnitleme jaanuarikuus sündinuid

1	Eduard Laaber Lembit Paales Leili Kaare	1930 1934 1936	Lange Roiu Aardla
2	Erika Sula Mato-Tõnu Soomre Vello Nuka	1932 1936 1942	Haaslava Päkste Mõra
3	Illar Saaremets Talvi-Kaja Sloog	1940 1940	Roiu Tõdraste
5	Rudolf Ivanov	1932	Roiu
6	Tatjana Litvinova	1919	Ignase
7	Elfrida Raig	1938	Koke
8	Jekaterina Šmatova Eevi Adamka Kaie Nehring	1927 1939 1942	Roiu Mõra Roiu
10	Tatjana Kuremägi Vladimir Kerov	1914 1927	Lange Tõdraste
12	Leida Zoober Maimu Luht Eduard Tori	1924 1931 1943	Kõivuküla Igevere Roiu
13	Lembit Alaküla Ellen Prost	1925 1931	Mõra Haaslava
14	Valdur Saaremets	1938	Kitseküla
16	Zinaida Jegorkina Rein Pajumaa	1928 1935	Roiu Kurepalu
18	Elmeta Ennok	1938	Roiu
21	Aare Allekõrs Heino Matsalu	1942 1942	Tõdraste Uniküla
22	Talvi Kaljas	1942	Lange
24	Endla Kase Jüri Scneeberg	1939 1944	Kriimani Lange
25	Anu Lepasaar	1943	Ignase
26	Helve Kool	1937	Aardlapalu
27	Lisette Kändra	1929	Ignase
28	Ants Paide	1937	Uniküla
29	Lehte Kaasik Nikolai Lotta	1927 1939	Aardla Igevere

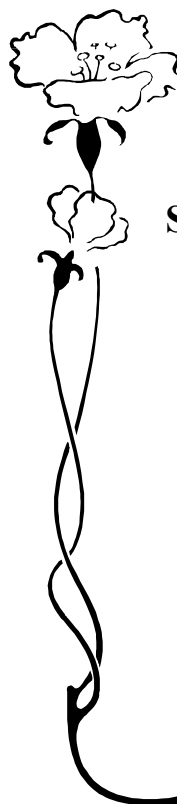
Palju õnne!

Aastalõpu mõtteid koolist

Detsember. Päevavalgus on tasapisi kaotanud oma jõudu. Ent valgust me vajame ning otsime. Aasta pikematel öödel on taevast täis vilkuvaid tähti. Pikad pimedad õhtud on nauditavad: süütame küünlad ning süüvime endasse. Nii korrastame oma jõuvarusid ja mõtestame erinevaid vorme, nii väljendame oma suhet valguse järele. Valgusesäde silmades vaatame tagasi olnule ning mõtleme tulevale. Aastalõpp just selline ongi.

Sillaotsa koolis käib pühade-eelne sagin: valmistatakse jõulupeoks, tehakse veerandilõpu kontrolltoidid, üritatakse vigu parandada. On pidulik-ärev meeleolu. Kõigil on kiire. Selles kiirusetuhinas ei tohi aga unustada teist inimest. Tahan tänada kolleege, kes tõsiselt ja raskusi kartmata on teinud oma tööd. Ka sellel aastal lisandus mõnigi hall juuksekarv või hävines närvirakuke. Selle korvab aga laste rõõm, mida on kõige rohkem näha jõulupeol.

Tänuõnad meie kooli personalile, tänu kellele on majas toit, soojus ja puhtus. Aitäh Ljudmilla, Nadja, Olga, Galina, Heidi, Sirje, Sass ja Mati!

Sünniaasta 2003

Sandra-Daisel Haar

25.11.2003

Kurepalu

Eliise Voore

01.12.2003

Aardlapalu

Anete Otti

04.12.2003

Ignase

Palju õnne!

Suured tänud meie vallavanemale ja volikogule! Teie abi ja asjalikud otsused on aidanud meie koolielu palju paremaks muuta. On tore teha tööd, kui soe silmapaar ja mõistev-rahulik hääl annavad abi ja tuge keerulistes päevades. Tänapäeva inimene vajab julgust, et vaadata raskustele silma ja mitte kaotada lootust.

Täna kõiki Sillaotsa kooli lapsevanemaid ning koostööpartnereid ja soovin rahu ning meeldivat koostööd uuelgi aastal.

Meie sisemine jõud on soe ning üpris tugev. Advendiajal on meis ootuserõõmu, on kindlust ja lootust. Osakem hoida oma hinges vaikust ja seesmist rahu. Advendiaeg selleks ongi. Kauneid jõule ning meeldivate kohtumisteni uuel aastal!

Ilvi Suislepp
Sillaotsa Põhikooli direktor

Jõuluhõnguline perepäev

Talve tulles, talve tulles sünnib muinasjutt, elustub siis täpselt iga päkapiku jutt...

Teisel adventipühapäeval õnnestus meie valla rahval osa saada tõelisest muinasjutumaast - veetsime müstilise õhtu koos päkapikkude, jõuluvana ning elava tulega. Kujutlege pimedat talveõhtut, mida valgustavad õhuke lumekirme maas ning kümned karjala küünlad. Sinna juurde veel kuum vaarikavarretee, päkapikuperekond ning ärevus jõuluvana tulekust. Ja jõuluvana tuligi, üle kahutanud põllu kuljuste helinal, igäuhele kaasas väike kingitus.

Meeleolukas õhtupoolik sai teoks Haaslava valla kolmanda perepäeva raames, mis päädis perekond Annamaade juurde võlumaale sõitmisega. Enne loodusesse minekut olime "Priiuse" seltsimajas ning sisustasime aega teiselt ja kasulikult. Lapsevanemad osalesid psühholoog Külli Muugi juhitud vestlusringis. Pisikesed lapsed mängisid, laulsid ja tantsisid muinasjututoas Ilona Vaageni seltsis. Ülejäänud perepäevalised meisterdasid vastavalt soovile kas savist asju või valmistasid huvitavaid jõulukaunistusi Anu Hillermaa juhendamisel.

Kõik said ka joonistada ning kirjutada jõuluvanale ning pärast kirjad jõlupostkasti pista.

Selleks aastaks on perepäevad lõppenud. Veetsime koos kolm toredat pühapäeva. Kindlasti saime nende pärastlõunate jooksul meelt lahutada, meisterdada, teadmisi täiendada ning tunda rõõmu pere ja vallarahvaga koos olemisest.

Meile, korraldajatele, teeb rõõmu, et rahvas on võimalusest niimoodi pühapäeva veeta, kinni haaranud ja käib meelsasti koos. Kõige enam aga rõõmustab vallaelanike enda pealehakkamine ja perepäevade õnnestumistele kaasa aitamine. Eriti suur aitäh perekond Annamaale, Ivar Dubolazovile ning Anu Hillermaale.

Jõulurahu kõigile!

Tiina Karu ja Maive Otsa
Projekti assistendid

Jõulusoov

Jõulud on rahu ja rõõmu aeg. Jõulud on soovide aeg. Meil kõigil on omad suured ja väikesed soovid. "Mida ootavad jõuluvanalt meie kooli õpetajad?" küsisid noored reporterid 3. klassist. Selgus, et õpetajad igatsevad valget lund, midagi head, ilusat ja magusat; soovivad tugevat tervist kooliperlele ja oma lähedastele; üks hea raamat võiks jõuluvana kotis olla või kaunid pajalapid.

Aga mida ootavad 3. klassi lapsed sussi sisse või jõuluvana kotist?

Mina ootan päkapikult juba ammu, et ta näitaks ennast. Jõuluvanalt ootan suuski, sest mulle meeldib suusatada.
Kristjan

Mina ootan päkapikult juba mitmendat korda konstruktorit. Konstruktor on sellepärast tore, et saab palju kruvida ja mutreid keerata. Jõuluvana võiks tuua mulle mängulennuki, mis töötab puldiga nagu puldiauto.

Gabriel

Mina ootan päkapikult, et ta näitaks ennast. Tahaks ta nime teada saada. Ma juba kujutan ette, milline ta on: väikest

kasvu, paks kõht ees, paksud kintsud, aga säared peenikesed kui porgandid. Jõuluvanalt ootan kosmeetikat.

Merilin

Mina soovin päkapikult Miisu šokolaadi, sest see on väga hea. Ootan ka kõharohtu, et rutem terveks saada. Jõuluvanalt ootan uusi suusasaapaid, sest vanad pigistavad.

Eleri

Mina tahan jõuluvanalt Play Stationi. Päkapikult tahan kommi.

Eric

Päkapikk võiks tuua mulle hunniku komme, sest nägin unes, kuidas ma suplesin šokolaadihunnikus. See unenägu ei lähe mul kuidagi meelest. Jõuluvanalt ootan Play Stationi.

Alari

Mina ootan päkapikult igasuguseid asju: jõulukalendrit, pulgakomme, šokolaadi. Jõuluvanalt tahaksin pisikest telekat ja Samsungi telefoni.

Reili

Ootan päkapikult oranži või rohelist marsimuda. Jõuluvanalt tahaksin selliseid suuski, mis peaksid vähemalt kolm aastat vastu. Veel tahaksin uut lambakestega padjapüüri ja tekikotti. Veel kirjutasin ma jõuluvanale, et tahan uusi teksapükse.

Merili

Mina ootan päkapikult sussi sisse Dirolit. Jõuluvanalt aga kuldset pastakat ja roosat värvi värviliste lehtedega märkmikku.

Pille

Päkapikk võiks tuua mulle marsimuda, see on selline kleepuv ja limane. Jõuluvanalt ootan uut koolikotti, sest vana on juba katkine. Uuel koolikotil peaks olema üks sang, palju helkureid ja suur koerapilt.

Tuulike

Mina ootan jõuluvanalt selliseid suuski nagu päris suusatajatel. Need võiksid olla sinise ja roheline kirjud. Veel ootan sülearvutit. Päkapikk võiks tuua auto konstruktori.

Lauri

Mina tahan, et sussi sees oleks komme ja Barbie nukk. Jõuluvanalt ootan Barbie mööblit, videokassetti Barbie multikaga ja Nexuse CD-d.

Kätlin

Kaunist jõuluaega ja kõikide soovide täitumist!

Annika Tõnurist
Sillaotsa Põhikooli õpetaja

Mäng, mäng, mäng- on väikese inimese töö...

Läbi mängu on märksa lõbusam õppida tundma seda suurt ja huvitavat maailma. Liisusalmid, laulud, lihtsad pillilood ning tantsud, ringmängud. Kui palju erinevaid võimalusi muusikat teha ja toredate sõpradega koos olla! Ootan teid ja teie huvitavaid ettepanekuid 7.jaanuaril Roiu päevakeskuses, kus leiab aset laulu- ja mänguring. Koolilapsed - kell 16.00 Pisipõnnid, mudilased koos ema-isaga kell 17.00. Meeldivate kohtumisteni!

Ilona Vaagen
Valla kultuuri- ja sporditöö vanemspetsialist
Lisainfo:
telefonil: (0)7490130,
052 82 002
e-post : ilona@haaslava.ee

Haaslava valla kultuuri- ja spordiüritused

19. detsembril	Sillaotsa Põhikooli 1.-4 klassi jõulupidu	kell 18.00 Sillaotsa Põhikoolis
21. detsembril	Pensionäride ühenduse Kuldlõng jõulupidu	kell 12.00 Priiuse Seltsimajas
21. detsembril	Advendiaeg, Toomapäev	kell 16.30 Roiu alevikus Männi tänaval
22. detsembril	Sillaotsa Põhikooli 5.-9. klassi jõulupidu	kell 18.00 Sillaotsa Põhikoolis
01. jaanuaril	Rõõmsal meelel uude aastasse	kell 01.00 Priiuse Seltsimajas
07. jaanuaril	Tööd alustab laulu- ja mänguring koolilastele	kell 16.00 Roiu Päevakeskuses
07. jaanuaril	Tööd alustab laulu- ja mänguring mudilastele ja väikelastele	kell 17.00 Roiu Päevakeskuses
16. jaanuaril	Tantsuõhtu Üllar Jörbergiga	kell 21.00 Priiuse Seltsimajas
25. jaanuaril	Perepäev	kell 12.00 Priiuse Seltsimajas

Koostööaasta kokkuvõte

2003. aasta on lõppemas ning Haaslava valla ja Eesti Lastekaitse Liidu koostöö esimene aasta on ka ühtlasi otsa saamas. Seega on õige aeg teha tagasisaade selle aasta jooksul tehtule ja mõelda järgmisele aastale, kuna kavas on valla ja lastekaitse liidu koostööd jätkata.

Esimene aasta on olnud kohanemise ja õppimise aasta koostöö osapooltele ning üht-teist esialgselt kavandatust on teostamata jäänud. Enamus plaanitud tegevustest oleme suutnud läbi viia. Suvel oli valla ja lastekaitse liidu projekti raames olnud võimalus lastel ja noortel ühistegevuseks päevalaagris ning külastati üritusi mujal. Sillaotsa koolis läbi viidud suhtlemisostuste treeningul on olnud võimalus osaleda nii lastel kui ka õpetajatel ja vanematel.

Toimunud on kolm perepäeva, kus on jõudumööda pakutud tegevusi lastele ja püütud pakkuda samal ajal

teadmisi vanematele. Viimane perepäev oli jõulumeeleolus ning rohke osavõtuga.

Novembrikuu lõpus toimus esimene võrgustikutöö koolituspäev, kus osalesid laste ja noortega töötavad inimesed. Seda koolituspäeva on õigem küll nimetada koostöö päevaks, sest toimus eri piirkonnast noortega töötavate spetsialistide kogemuste vahetamine ja nende analüüsimine.

Aasta jooksul on läbi viidud ka mitmed uuringud, küsitlused on lastevanemaid, koolitõõtajaid ja õpilasi ning intervjueritud vallaametnikke. Nende uurimuste tulemuste analüüs praegu toimub.

Heites pilgu tulevasele aastale, siis kõnealuse koostöö raames on kavas jätkata laste ja noorte päevalaagri korraldamist. Maie Otsa ettepanekul on kavandatud Sillaotsa koolis kutsenõustamise päeva läbiviimine. Samuti on sooviks

jätkata kogemuste ja teadmiste vahetamist, seda nii erinevate erialade spetsialiste esinema kutsudes kui ka võrgustikutöö koolitust jätkates.

Haaslava valla ja lastekaitse liidu koostöös korraldatud üritustele ja koolitustele on oodatud kõik huvilised, kes soovivad oma teadmisi täiendada ja neid ka rakendada.

Täname kõiki, kes sel aastal on kaasa aidanud perepäevade, laste ja noorte laagripäevade, võrgustikutöö

koolituse ja uurimuste läbiviimisele. Täname kõiki, kes on osalenud üritustel ja teistel ettevõtmistel.

Rahulikku ja helget jõuluaega! Tervist, jõudu ja edu uuel aastal!

Aino Kiis

Lastekaitse Liidu projektijuht

KODUKANDILOOD LXXIX

lehekülgi Haaslava valla ajaloost

Lugusid Langelt ja Tõrarest.

Haaslava valla läänepoolses küljes asuvad Lange ja Tõraste külad. Tsaariajal ja eelmise vabariigi aegu kuulusid need maad Vana Kuuste valla külge. Hilisemad võimumehed on territoriaaljaotust mitu korda ümber mänginud ja nüüd kuuluvad Lange ja Tõraste külad Haaslava valda. Neist ongi järgmine lugu.

Meie kõige targemate raamatute, ENE ja EE järgi on Tõraste küla esimest korda mainitud ajalooõrikutes 1471.a. nimega Toris. Lange ega Langemõis küla aga ei ole üldse. Meie teame, et ikka on küll ja lähtumegi sellest. Albumis „Tartumaa“, mis ilmus 1925.a. on kirjas: „Reola ürgorg suundub kuni Lange mõisani, kust peale org Emajõe lähenedes laieneb ikka enam ja viimaks sulab ühte Emajõe oruga laiaks Aardla sooks. Vana Kuuste mõisa alla kuulusid Ignatsi, Küti, Kõrkküla, Tõraste, Rebaste ja Lange karjamõisad. Vanemad neist olid asutatud juba orduajal.“

„Sakala“ nr 49 – 6 detsember 1886.a.

„Tartumaalt. Tõrarestest kirjutatakse „Virulasele“. Siin käskis mõisahärra Tõraste koolimaja ja selle kõrvalised hooned 10 oktoobril maha lõhkuda ja laseb sellest materjalist omale sulaste maja ehitada. Koolimaja oli valla kuluga ehitatud ja temas juba 32 aastat kooli peetud. Alles mineval aastal kulutas vald koolimaja parandamisele 300 rubla. Lõhkumine sündis vist sellepärast, et vald selle koolimaja eest 25 rubla krundiraha ei lubanud maksta, mida tänavu temalt esimest korda hakati nõudma. Kooli maad võttis mõisa juba mitu aastata tagasi oma külge.“

Selle loo jätkuks võib lisada, et endine Tõraste koolmeister Jaan Pehap oli 1887 - 1888.a. õpetajaks Sillaotsa koolis ja hiljem pikka aega kooliõpetajaks, kiriku võõrmündriks ja seltskonnategelaseks Võnnus.

„Postimees“ nr 284 – 24 oktoober 1923.a.

„Linn saab Reola „Langemõisa“ turbaraba kasutamiseks.

Sellekohase lepingu asjus ministriumiga kokku lepitud.

Silmas pidades metsade hävinemist ja küttaeine kallidust, on Tartu linnavalitsus, ette nähes selle probleemi lahenduse suurt majanduslikku tähtsust, aegsasti asunud abinõude otsimisele, kuidas linna pikema aja kestel odava küttaainega varustada. Selles mõttes laskis linnavalitsus 1922.a. suvel Reola Langemõisa turbaraba tööstuse otstarbeks läbi katsuda, mõõta, loodida ja kasutamise plaan valmis

teha. Hiljuti on linnanõunik A. Võru põllutöoministeriumiga läbirääkimisi pidades asja nii kaugele saanud, et raba linnale kasutada andmise lepingu asjus kokku on lepitud.

Langemõisa raba antakse linnale 50 aastaks kasutada. Pikemaajalist lepingut ei ole võimalik praeguste seaduste järgi teha. Kokku on seatud juba ka lepingu kava.

Kogu selle asja venitas pikaks asjaolu, et põllutöoministerium ühte osa rabast riigi reservi maaks tahtis jätta, linn aga nõudis tervet raba endale. Lõppude lõpuks lepiti kokku, et umbes 20 tiinu Reola poolsest otsast ministriumi reservi jääb.

Lange rabast kavatseb linn turvast, peale elektriamaa ja teiste asutuste varustamise, ka elanikele mõõdukate hindadega kättesaadavaks teha. Eriti kehvamatele linnakodanikele, on sellel odaval küttaainel suur tähtsus. Edaspidi võetakse kaalumise alla, kas Langemõisa turbast briketti ei võiks valmistada.

Turbaraba asub Tartust 9 km õhujoones lõuna pool, Langemõisa lähedal. Tööstuse alla tuleva soo suurus on 195 hektarit. Lähem tee soode juurde pääsemiseks on Võru maantee, soost risti üle minnes, pisut rohkem, kui kilomeeter kaugel. Seda teed mööda on linna 12 km. Porijõe ja Emajõe mööda minnes niisama palju. Turvas on siin keskmise headusega ja kihi paksus on 75 cm kuni 4 meetrit. Kogu turba hulk on 4,35 miljonit kantmeetrit. Langemõisa poolel, soo servas, on turvas soosambla ja teiste sootaimede sünnitus, kuna jõepoolses küljes rohkesti pilliroog jävistega segatud.

Et aga veesisaldus turbas suur on, siis peab sood kraavide abil niisugusesse niiskuse kraadi viima, et turba veesisaldus 75-80% oleks. Soo kuivamine võtab peale kraavitamise hulka aega. Kraavitamine, kärbiste, lattide ja riiulite jmt. tegemine läheb kokkuseatud eelarve järele maksma 800 000 marka.“

„Postimees“ nr 303 – 12 november 1923.a.

„Vana Kuuste Lange turbaraba linnale rendile.

Turba tagavara jätkuks 80 aastaks.

Linnavalitsus, soovides linna elektriamaa pikaks ajaks kindlustada küttematerjali varustuse poolest, algatas läbirääkimisi põllutöoministeriumiga, et Vana Kuuste Langemõisa turbaraba saaks linnale rendile antud pikemaks ajaks. Põllutöoministerium on selleks nüüd oma nõusoleku andnud. Ühtlasi on nimetatud turbaraba uuritud ja plaanid tehtud. Raba suurus on 154 hektarit ja kui sealt iga aasta 300 000 puuda turvast võtta, siis jätkub turba tagavara umbes 80 aastaks. Linna saab turvast veeteed mööda vedada.“

„Tartu Teataja“ nr 37 – 13 mai 1925.a.

„Tõrastesse kavatsetakse kanakasvatust ja viljapuu kooli asutada.

Vana Kuuste vald on palvega põllutöoministeriumi ja kohaliku riigimaade ülema ees esinenud, et Tõraste

mõisast saaks eriotstarbeks krunt nr 27 välja planeeritud ning viljapuu kooli ja kanakasvatuse sisseseadmiseks antud.

Loodetavasti tulevad vastavad ametiasutused tähendatud palvele vastu ja võimaldavad eelpoolnimetatud ettevõtmisi teostada. On ju siin ümbruskonnas rohkesti asunikke. Kellel esialgu raske on head piimakarja soetada, et majapidamisest kiiremini tulu saada. Selle tagajärjel on hakatud erilist tähelepanu pöörama linakasvatuse peale, kuid selle kõrval tahetakse kasu saada ka linnukasvatusest. Selleks on aga häid sugukanu vaja ja seda annavad ainult eeskujulikult korraldatud kanakasvatused. Mitte vähema tähtsusega pole ka viljapuu kooli asutamine, sest noortel põllumeestel tuleb oma rajatud hoonete juurde viljapuu aedasid soetada.

Samast mõisast on vallavolikogu poolt planeeritud ka endistele mõisatööliste viis krunti väljajagamiseks anda.“

„Postimees“ nr 163 – 21 juuni 1926.a.

„Lange turbaraba riigile tagasi.

Lange turbaraba Vana Kuuste vallas, mille Tartu linn mõni aeg tagasi riigilt rentis kasutamiseks, ei ole ennast ära tasunud, ja on nüüd, kus linn Ulila turbaraba omandas, otsustatud riigile tagasi anda. Tagasiandmine pidi sündima neil päevil.“

"Postimees" nr 324 - 29 november 1937.a.

„Vana Kuuste vallavolikogu viimasel koosolekul otsustati rajada uus Uhti Lange tee. Tee rajamise põhjuseks on see, et paljud Vana Kuuste valla lapsed käivad Haaslava valla Tuigo koolis ja Vana Kuuste vallal tuleb selle tõttu kanda suuri kulutusi. Kui uus tee valmib, siis saavad lapsed Tõraste ja Langelt minna otse Reola algkooli.“

1938.a. juunis avaldas valitsus kohalike omavalitsuse reformimise ja territoriaalse ümberkorralduse esialgse kava. Selle kava järgi pidid Vana Kuuste Reola, Tõraste ja Lange asundused liidetama uue loodava Tartu valla külge. Muide, sama valla koosseisu pidid minema ka Haaslava asundus, Aardla ja Mõra külad.

„Postimees“ nr 261 – 26 september 1938.a.

„Poola tööline pussitas pidulist.

Jaaniõöl tehti Vana Kuuste vallas Lange asunduses Oskar Laaberi metsatukas tuld ja peeti tantsuõhtut. Seal viibis koos umbes 70 inimese ümber. Pidulistel August Saguril tekkis Voldemar Lajaga sõnavahetus kellegi naisterahva pärast ja mindi käsitsi kokku. Samas lähenes pidulistele Eduard Koiva ja palus tüli lõpetada. Samal silmapilgul tuli kaklejate juurde Vana Kuuste vallas Aaviku talus teeniv poola põllutööline Jan Giamezonok ja lõi käesoleva nuiaga Koivale vastu jalga. Seepeale E. Koiva läks eemalejooksnud poolaka juurde ja küsis, kas tema lõi talle selga. Poolakal oli käes umbes 10 cm pikkune nuga. A. Sagur haaras poolakal tagant kätest kinni, E. Koiva tuli talle abiks ja koos kukuti tule äärde maha. Sagur hakkas poolakalt nuga ära kiskuma. Samal ajal aga lõi poolakas Sagurile käes olnud pussiga vasaku jala reide sügava haava. Eduard Koiva seisis samas läheduses ja poolakas, olles kápuli maas, lõi ka teda noaga. Selle järel poolakas tõusis maast üles ja tormas pussiga Johannes Hanseni kallale, keda lõi samuti paar korda selja tagant pussiga. Selle järel poolakas jooksis lähedalasuvasse metsa varjule.

Tartu 5 jaoskonna kohtunik otsustas Jan Giamezonokit, 24 aastat vana, praegune elukoht Vana Kuuste vallas Aaviku talus, karistada ühekuise arestiga.“

„Postimees“ nr 220 – 18 august 1939.a.

„Tuleõnnetus kohtuminister Albert Assori talus.

Hävis talu elumaja. Kõrvalhooned päästeti. Kustutustöid segas veepuudus.

Eile, kella 3 paiku süttis Kuuste vallas kohtuminister Albert Assorile kuuluv Lange talu suur, ühekordne puust elumaja ja põles maani maha. Tule põhjus on praegu kindlaks tegemata. Nagu nähti, olevat esimesed tuleleegid ulatunud välja maja lõunapoolsest otsast. Umbes poole tunni pärast jõudis kohale kohalik tuletõrje käsipritsidega, kellele hiljem lisandus veel Haaslava ja Kambja valla tuletõrje.

Kuna nähti, et kohaloleva jõuga on raske tulele piiri panna, kutsuti Tartust välja ka tuletõrje üksikkompanii lendsalk, kellele hiljem lisandus veel ronijate komando. Kokku oli Tartust kohale tulnud 4 autot, nende seas ka uus tänavakastmise auto, mida rakendati veemuretsemisel.

Kustutustöödel oli suureks takistuseks veepuudus, millest aga aitas üle saada tuletõrjajate leidlikkus. Nimelt suleti paisuga Lange endist karjamõisa läbiv Vesioja, mis suubub Reola jõkke. Kuigi veevõtukoht asus tulekahjust ligi kilomeeter eemal, said mootorpritsid töötada üsna korrapäraselt. Kuna kohtuministri talu on eraldatud endisest Langemõisa südamikust, siis selle ümbrus on tihedasti asustatud asundustaludega, kust kiiresti saadi abilisi kustutustöödele, millest võttis osa 150 inimese ümber. Õnneks suudeti päästa elumaja rentniku vallasvara.

Võitlus tulega kestis ligemale 4 tundi. Öhtupoolikul, kella 7 paiku sõitis Tartu tuletõrje linna tagasi, jättes õnnetuskohale valvesse kohaliku tuletõrje.

Talu rentnikuks on Johannes Kopli. Tule läbi tekkinud kahju arvatakse ulatuvat 4000 kroonini. Tule tekkimise lähemat põhjust uurib politsei.“

Kindlasti on märkimist väärt, et siinsamas lähedal on sündinud, üks läbi aegade tuntumaid eesti soost sõjamehi, Punaarmee komandör August Kork. Tema lõpetas sisuliselt Vene kodusõja, kui hõivas 6 armee komandörina 1920.a. oktoobris Krimmi. Hiljem oli ta kõrgetel juhtivatel kohtadel Punaarmees, kuid konfliktid Vorosiloviga viisid selleni, et A. Kork lasti isikukultuse ajal riigireeturina 1937.a. juunis maha. Vahest on huvitav, et 1918.a. tahtsid mitmed eesti riigimehed teda enne J. Laidoneri meie rahvaväe juhiks, kuid ta ei pääsenud või ei tahtnud Eestisse tulla.

Loo lõpp läks miskipärast järjest vägivaldsemaks, pussitamine, põlemine ja mahalaskmine. Et seda paremates toonides lõpetada, olgu öeldud, et Tõrastes, endises koolimajas, elas oma noorepõlve aastatel Eesti suurluuletaja Henrik Visnapuu. 1951.a. Rootsisis, Lundis postuumselt ilmunud mälestusraamatus „Päike ja jõgi“ on päris palju juttu ka Tõrastest. Siin kirjutatakse ta koolipoisina ka oma esimesed värsiread.

Sügisel.

Nägin ma pilvesid rändavat,
ära siit kaugele tõttavat.
Hüüdsin siis pilvile ülesse,
sinava taeva sülesse:

„Võtke mind kaasa ka rändama!
Süda mind sunnib siit lahkuma.
Sinna, kus sügise ununeb,
silmile kevade avaneb!“

Tuul aga pilvedelt vastuse tõi:
ei meie kaasa sind võtta või!
Rändame isegi rahuta,
sõuame ilma sihita.

Tantsuõhtu koos Üllar Jörbergiga

16. jaanuaril 2004 kell 21.00

Priiuse Seltsimajas Kurepalus

Pilet 50 krooni

Avatud kohvik

RAHVALIID

*Kallist jõulurahu,
teguderohket
UUT AASTAT!*

Kodust algab Eestimaa !

*Teie Villu Reiljan, Jaan Õunapuu,
Mai Treial, Margi Ein, Mati Kepp,
Koit Prants*

Informatsioon

Haaslava Vallavalitsuse 01.12.2003 korraldusega nr 199 on algatatud detailplaneeringu koostamine 4,48 ha suurusele Eerika kinnistule Haaslava külas Haaslava vallas. Planeeringu eesmärgiks on kruntimine.

Ostan maja või talu.
Tel (0) 7343460,
05538820
reio@arland.ee

Politseiteated

- ✓ 25.11.03 tehti kindlaks, et Ignase külas Villemi töökoja juures on 07.10.03 Järvamaalt varastatud roomiktraktor T-130. Traktor tagastati tema seaduslikule omanikule.
- ✓ 02.12.03 kella 13.35 ajal püüdis Ülle Salumets lahkuda Roiu kauplusest kauba eest tasumata. Varastatud kauba väärtus oli 130 EEKi, kaup tagastati kauplusele. Politsei karistas teda 300 EEKi suuruse rahatrahviga, kuna tegemist oli esmakordse rikkumisega.
- ✓ 02.12.03 toimus avarii Sillaotsa-Kriimani kõrvalmaantee 1. km. Sõiduauto Opel, reg. märgiga 823 TCC, kaldus

vastassuunavööndisee ning pörkas kokku vastu tuleva sõidukiga. Peale kokkupõrget lahkus Opel juht koos sõidukiga avariikohalt.

Politsei poole pöördumiseks töötab ööpäevaringselt politseikorrapidaja telefoni lühinumber 110 või 7415 388 (vallas asuvalt analoogtelefonilt ette valida 0). Valda teenindava konstaabli mobiiltelefonitööpäeviti kella 08.00-17.00 on 053 962 110. Vastuvõtt vallamajas teisipäeviti ja neljapäeviti 9-12

Harras Tiisler
Konstaabel

Mälestame lahkunuid

Erich Lilo
21.01.1924 – 05.12.2003
Metsanurga

Johannes Vahva
20.09.1930 – 02.12.2003
Kriimani

Helene Kõrven
07.01.1919 – 12.12.2003
Haaslava

Paul Manglus
12.08.1948 – 14.12.2003
Roiu